

Remissvar från Kött och Charkföretagen angående

- Betänkande 2015:15 Attraktiv, innovativ och hållbar – strategi för en konkurrenskraftig jordbruks- och trädgårdsnäring

Kött och Charkföretagen tackar för möjligheten att få lämna synpunkter betänkande 2015:15 Attraktiv, innovativ och hållbar – strategi för en konkurrenskraftig jordbruks- och trädgårdsnäring.

Kött och Charkföretagen, KCF, är branschorganisationen för svenska företag med verksamhet inom slakt, styckning, charkuteri- och färdigmatstillverkning. Medlemmarna i KCF är: Köttbranschens Riksförbund (består av ca 100 små och medelstora företag), HK Scan Sweden, Atria Scandinavia AB, Gunnar Dafgård AB, KLS Ugglarps AB, HFG Sverige AB, Nyhléns & Hugosons Chark AB, Norvida AB och Dalsjöfors Kött AB.

KCF representerar företag som sammanlagt omsätter drygt 28 miljarder kronor och sysselsätter ca 8 000 personer. Vår bransch är därmed den näst största enskilda delbranschen inom livsmedelssektorn.

Generella synpunkter

Kött och Charkföretagen välkomnar utredningens fokus på brister i konkurrenskraft för svensk jordbruks- och trädgårdsnäring. Dessa frågor är viktiga förutsättningar som måste hanteras inför kommande arbete med Livsmedelsstrategin. Att svensk primärproduktion är så effektiv att den kan konkurrera på den europeiska marknaden är viktigt både för sysselsättningen och för vårt kulturlandskap. Kött och Charkföretagen beklagar dock att livsmedelsindustrins roll i utredningen i mångt och mycket enbart reduceras till en vidareförädlare av det som svensk primärproduktion producerar. Livsmedelsindustrin och dess olika delar tillför mycket till det svenska samhället, inte minst i form av sysselsättning, som i alla sammanhang måste ges ett erkännande och målsättningen måste vara att både primärproduktionen och livsmedelsindustrin på en öppen och global marknad stärker varandra med sina respektive främsta egenskaper.

Vi anser också att fokus på vidareförädling av svensk råvara är för stor i utredningen och det finns en antydning att ”riktiga svenska jobb” enbart skapas med svensk råvara. Valet av råvara görs utifrån en mängd faktorer såsom leveranssäkerhet, kvalitet, pris, men naturligtvis också vad marknaden med dess olika delar efterfrågar. Det är naturligt att marknaden avgör vilken råvara produkterna har och det gäller att säkerställa att produktionen är så effektiv i svensk primärproduktion att man har en konkurrenskraft på marknaden. Företag som förädlar utländsk råvara bör tillmätas samma vikt som företag som förädlar svensk råvara. I kött- och charkbranschen är det dessutom vanligt att samma företag både förädlar svensk och utländsk råvara helt genom en anpassning till marknadens och kundernas krav. Att exempelvis ha en lönsam export av produkter med utländsk råvara kan vara mycket viktigt för ett företags framgång och erfarenheter från export av förädlade produkter med utländsk råvara kan stärka konkurrenskraften även på den svenska marknaden och efterfrågan på svensk råvara. Detta bör därför bejakas för att det stärker branschen som helhet. Det finns inget motsatsförhållande mellan tillväxten och möjligheterna till utveckling för den del av livsmedelsindustrin som hanterar svensk råvara och den del som inte gör det. Hela livsmedelskedjan är viktig för Sveriges sysselsättning. Många av de utmaningar som både primärproduktionen och förädlingsindustrin står inför delas av alla oavsett vilken råvara man använder och av detta skäl bör

fokus vara på insatser mot hela livsmedelssektorn, inte bara företag som producerar livsmedel med svensk råvara.

Export

Kött och Charkföretagen delar utredningens bedömning att livsmedelsexport är en mycket viktig väg för att skapa nya marknadsmöjligheter och avsättning av exv. hela djuret inom köttbranschen till ett så högt pris som möjligt. En sådan optimering av försäljningsvärdet har många andra länder under lång tid arbetat aktivt med och Sverige måste nu svara upp mot de satsningar som gjorts och görs i andra länder.

Vi välkomnar också de förslag som görs både när det gäller fler lantbruksattachéer utomlands, prioritering av landgodkännanden och utbildningsinsatser. Det är dock viktigt att komma ihåg att för att utväxlingen av insatserna ska vara största möjliga måste landsgodkännanden följas av *anläggningsgodkännanden* och det är viktigt att så många företag som möjligt vågar ta steget att satsa på ett godkännande för sina anläggningar. Nuvarande avgiftssystem för anläggningsgodkännanden är oförutsägbart och leder ofta till mycket höga kostnader för anläggningarna. Det är därför viktigt att satsningar på landsgodkännanden följs upp med ett nytt avgiftssystem för anläggningsgodkännande som främjar att även de medelstora och små företagen vågar ta steget att exportera. Staten bör här ta ett större ansvar gärna med en fast avgift exv. på 20 000 kr per godkänd anläggning. Många gånger kräver processerna kring lands- och anläggningsgodkännanden ett politiskt engagemang på högsta nivå för att vara framgångsrikt. Även här har många andra länder haft livsmedelsexport högt upp på sin politiska agenda under lång tid. Därför krävs också ökade ansträngningar genom näringslivsresor och svenska politiska uppvaktningar i de länder där det finns en stor potential för export.

En exportsatsning kräver uthållighet. Även på närliggande marknader inom EU krävs stora belopp för att klara den initiala fas där satsningar med provlanseringar av produkter på kedjor i landet i fråga är nödvändiga. Här kan staten medverka för att hjälpa företagen att vara uthålliga i sina satsningar. Genom att svenska exportfrämjande myndigheter, exempelvis inom det nyligen bildade *Team Sweden*, odlar kontakter med viktiga inköpare på intressanta livsmedelskedjor och också bistår med kampanjstöd kan möjligheterna för en varaktig affär och export stärkas. En sådan insats skulle särskilt stärka de små och medelstora företagens möjligheter.

För att nå största möjliga effekt bör insatser och åtgärder för en ökad livsmedelsexport fokusera på de företag som har störst potential att exportera oavsett om de är stora eller små, om de använder importerad eller svensk råvara, om råvaran är konventionell eller ekologisk. Export av livsmedel tillverkade i Sverige skapar jobb, sysselsättning och välfärd oberoende av ovanstående faktorer. Sverige har inte råd att ensidigt gynna någon enskild typ av export – all export skapar välstånd i Sverige!

Kunskaps- och innovationssystemet

En långsiktigt konkurrenskraftig livsmedelskedja kräver omfattande satsningar på både innovation och utbildning. Genom att stärka livsmedelskedjans resurser i form av kunskap och förmåga att ta fram nya produkter kommer tillväxten och värdeskapandet att öka. Vi bejakar därför utredningens fokus även på dessa områden. Det är också här viktigt att insatserna sker brett mot hela livsmedelskedjan för att effekten ska bli så stor som möjligt och inte bara riktas mot primärproduktionen. Satsningar enbart på primärproduktionen kommer inte att vara tillräckliga om inte samtidigt satsningar på livsmedelsindustrin och då inte minst kött- och charkuterirelaterad behovsdriven forskning, samverkan kring kunskaps- och innovationssystemet och ökade satsningar på kompetensförsörjning.

Det är inte i huvudsak med råvarans ursprung som slaget om konsumenterna kommer att stå utan framgångar kommer att skapas genom att klara av att ständigt ta fram nya produkter som möter

konsumenternas behov i form av bekvämlighet, smak, hälsa och hållbarhet. En långsiktig satsning på både primärproduktionens och livsmedelsindustrins konkurrenskraft kräver en god förmåga att ta fram innovativa produkter av hög kvalitet.

Inom områdena kött och charkuteri har de resurser som funnits i form av kompetens och forskning på bland annat SLU försvunnit och för en stärkt animalieuppfödning är inte bara forskning om uppfödning/avel viktig, utan lika viktigt är ett återupprättande av nationell kompetens även inom kött och charkuteri. Ett ökat strategiskt samarbete mellan kunskaps- och innovationssystemets aktörer, näringsliv, branschorganisationer mm kan vara ett viktigt avstamp i detta arbete. Kött och Charkföretagen vill också starkt betona behovet av en kraftfull satsning på behovsdriven livsmedelsforskning i kommande forsknings- och innovationsproposition.

Ambitionen bör vara likvärdiga regler i hela livsmedelskedjan i hela EU

EU är Sveriges plattform för lagstiftning inom livsmedelsområdet. EU är arenan för att skapa ändamålsenliga, enkla och konkurrensneutrala regler för livsmedelsproduktion. Svensk primärproduktion och förädlingsindustri är intimt sammanlänkade och framgång kräver goda förutsättningar i dessa båda led. Förädlingsindustrins förutsättningar är avgörande även för primärproducenternas lönsamhet.

Vi välkomnar därför utredningens slutsatser om att det är EU-lagstiftningen som ska utgöra grunden för samhällets styrning och att nationella regler och krav som går utöver detta bör vara väl motiverade, vila på vetenskaplig grund och noga ha prövats genom en grundlig konsekvensanalys. Vi vill understryka att lika viktigt för likvärdiga förutsättningar är att befintliga regler inom EU tolkas lika inom hela EU, även Sverige, och därför bör myndigheternas tolkningar av EU-lagstiftningen alltid jämföras med andra länder och eventuella skillnader i tolkningarna som påverkar svensk konkurrenskraft negativt, korrigeras.

Mot bakgrund av detta är det av avgörande betydelse att den svenska EU-politiken på livsmedelsområdet blir mer aktiv. I Sverige och andra länder inom EU har livsmedelskedjan utvecklats olika under lång tid utifrån sina speciella nationella förutsättningar. Det kan innebära att en föreslagen regel inom EU ensidigt kan hota svensk konkurrenskraft. I varje sådant fall där en förändring av reglerna riskerar att försämra den svenska livsmedelskedjans konkurrenskraft bör därför regeringen och myndigheterna aktivt stå upp och försvara de svenska intressena och sättet vi producerar livsmedel på. Inte minst på områden som exv. djurskydd och antibiotikaanvändning måste reglerna inom EU bli mer lika de svenska. Regeringen bör också intensifiera arbetet med att skapa en likvärdig kontroll inom hela EU.

Kött och Charkföretagen anser att samtliga delar som utredningen behandlar och särskilt de delar som vi behandlat i vårt remissvar bör återspeglas i regeringens Livsmedelsstrategi med konkreta åtgärder.

Om våra synpunkter på något sätt rest frågor är ni varmt välkomna att höra av er för ett förtydligande.

Magnus Därth
VD, Kött och Charkföretagen